

תפ"ח 50395/11/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

14 ספטמבר 2017

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בנצרת
תפ"ח 50395-11-14 מדינת ישראל נ' פלוני(קטין)

בפני: כב' סגנית הנשיא השופטת אסתר הלמן, אב"ד
כב' השופטת יפעת שטרית
כב' השופט סאאב דבור
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
פלוני

נוכחים: בשם המאשימה: עו"ד עמוס דניאלי

בשם הנאשם: עו"ד יוסי נקר

הנאשם בעצמו בליווי מדריך מהפנימייה X

הכרעת דין וגזר דין

השופטת יפעת שטרית:

מבוא:

1. כנגד הנאשם, קטין, יליד X, הוגש לבית משפט זה כתב אישום, בו יוחסו לו במקור העבירות שעניינן, מעשה סדום בנסיבות אינוס במשפחה, אינוס בנסיבות מחמירות במשפחה ומעשים מגונים במשפחה.
2. תחילה, כפר הנאשם במיוחס לו בכתב האישום והוחל בשמיעת ראיות.
3. בדיון מיום 24.6.15, הגיעו הצדדים להסדר טיעון ולפיו, הנאשם יחזור בו מכפירתו, כתב האישום יתוקן, הנאשם יודה בעובדות כתב האישום המתוקן ושעה שעסקינן בקטין שטרם הוגש בעניינו תסקיר מאת שירות המבחן לנוער, הרי שבית המשפט יקבע, כי הוא ביצע את העבירות נשוא

עמוד 1

כתב האישום המתוקן. כן הוסכם, כי לאחר שיתקבל תסקיר מאת שירות המבחן, יטענו הצדדים באופן חופשי לעונש (הכל ביחד ייקרא להלן: "**הסדר הטיעון**").

יצוין, כי במעמד זה עתרה המאשימה להגשת תסקיר אודות נפגעת העבירה.

4. בהתאם להסדר הטיעון, הנאשם חזר בו מכפירתו, כתב האישום תוקן, התקבל וסומן כא/1 (להלן: "**כתב האישום המתוקן**"). הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן ונקבע על יסוד הודאתו, כי הוא ביצע את העבירות כדלקמן:

א. מעשה סדום בנסיבות אינוס במשפחה (שתי עבירות) - עבירה לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(3) + סעיף 351(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

ב. אינוס בנסיבות מחמירות במשפחה - עבירה לפי סעיף 345(א)(3) בנסיבות סעיף 345(ב)(3) + סעיף 351(א) לחוק העונשין.

ג. מעשים מגונים במשפחה (שתי עבירות) - עבירה לפי סעיף 348(א) בנסיבות סעיפים 345(א)(3) + 351(ג)(1) לחוק העונשין.

כן הורינו על הגשת תסקיר מאת שירות המבחן לנוער בעניינו של הנאשם, כמו גם על עריכת תסקיר אודות נפגעת העבירה. תסקירים, כאמור, כמו גם תסקירים משלימים, מונחים בפנינו. לתוכנם של תסקירים אלה אתייחס בהמשך בתמצית.

5. למען השלמת התמונה יצוין, כי בהחלטה שניתנה ביום 29.5.17, הורינו על הגשת חוות דעת הממונה על עבודות השירות בעניינו של הנאשם, מתוך מטרה לבחון אפשרות הטלת עונש זה על הנאשם, לאחר סיום שהייתו בפנימיית X בחודש ספטמבר 2018, זאת, מבלי שהדבר יתפרש כהבעת עמדה באשר לגזר הדין שיינתן בסופו של יום.

ביום 26.7.17 הוגשה חוות דעת הממונה על עבודות השירות בעניינו של הנאשם והיא חיובית.

עובדות כתב האישום המתוקן:

6. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי הנאשם הינו אחיה של הקטינה X, ילידת X, (להלן: "**הקטינה**"), הצעירה ממנו בארבע שנים, והוא מתגורר יחד עמה ועם יתר בני המשפחה בביתם בן

שתי הקומות (להלן: "הבית").

7. עוד עולה, כי החל מחודש ספטמבר 2013, עבר הנאשם ללמוד בפנימייה שם שהה באופן קבוע, למעט ביקורים בבית בסופי השבוע כאחת לשבועיים וכן בחופשות החג.
8. מאז החל הנאשם ללמוד בפנימייה ועד לחודש נובמבר 2014, במהלך יציאתו לחופשות ובמהלך ביקוריו בבית, במועדים מדויקים אשר אינם ידועים למאשימה (להלן: "התקופה"), במספר הזדמנויות, נהג הנאשם לבצע בקטינה מעשים מגונים, מעשי סדום ומעשה אינוס, בכך שחשף את איבר מינו בפניה, נגע בישבנה וכן החדיר את איבר מינו לאיבר מינה ולפי הטבעת שלה, וזאת כמתואר להלן.
9. במהלך התקופה, במועד מדויק אשר אינו ידוע למאשימה, יצא הנאשם מן המקלחת כשהוא לבוש בתחתונים בלבד. הנאשם נכנס אל חדרו שבקומה השנייה בבית (להלן: "החדר"), שם שהתה אותה עת הקטינה. הנאשם חשף את איבר מינו וביקש מהקטינה שתיגע עם שפתיה באיבר מינו והקטינה הניחה את שפתיה על איבר מינו של הנאשם. זאת, עשה הנאשם לשם גירוי וסיפוק מיני.
10. בהמשך, הנאשם הוריד את תחתוניו, השכיב את הקטינה על המיטה שבחדר, נצמד עם גופו אל גופה כאשר גבה אליו והחדיר את איבר מינו אל פי הטבעת של הקטינה, זאת עשה מספר פעמים. הקטינה, שחשה כאבים, ביקשה מהנאשם להפסיק באומרה, כי הדבר כואב לה והנאשם הפסיק.
11. זאת ועוד, במהלך התקופה, במועד מדויק אשר אינו ידוע למאשימה, בעת ששהו הנאשם והקטינה בחדר, הנאשם שכב מעל הקטינה כשגבה אליו והחדיר את איבר מינו אל איבר מינה וקרע את קרום הבתולין שלה.
12. במהלך התקופה, במועד מדויק אשר אינו ידוע למאשימה, בעת ששהו הנאשם והקטינה בחדר, בעודם על המיטה שבחדר, שכב הנאשם מעל הקטינה כשגבה של הקטינה מופנה אליו והחדיר את איבר מינו לפי הטבעת של הקטינה, אשר חשה כאבים וביקשה מהנאשם להפסיק באומרה, כי הדבר כואב לה.
13. זאת ועוד, במהלך התקופה, במועד מדויק אשר אינו ידוע למאשימה, בעת ששהו הנאשם והקטינה בחדר, נגע הנאשם עם אצבעותיו באיבר המין של הקטינה, מתחת לבגדיה ותחתוניה, זאת עשה לשם גירוי וסיפוק מיני.

ראיות הצדדים לעונש:

14. מטעם הנאשם העיד כעד לעונש מר ה', מנהל פנימיית X, בה נקלט הנאשם ביום 5.5.15. מר ה' העיד, כי הוא מכיר את הנאשם מתחילת ההליך המשפטי, עוד בתפקידו הקודם כעו"ס. כן העיד אודות תהליך משמעותי של התבגרות ולקיחת אחריות שעבר הנאשם במסגרת הטיפול הקבוצתי בפנימייה. לדבריו, המלצת שירות המבחן בדבר המשך שהיית הנאשם בפנימייה עד הגיעו לגיל 18.5 שנים, התגבשה מתוך הבנה של צרכיו הטיפוליים של הנאשם ונועדה לצורך השלמת ההליך הטיפולי. כן ציין את שיתוף הפעולה של הנאשם עם כללי המסגרת ואת התקדמותו האישית בתוכה והדגיש, כי אף שהיו נסיגות זמניות במהלך התקופה בה שוהה הנאשם בפנימייה, נסיגות אלה לא הגיעו לכדי אירועים חריגים וכי הנאשם נמצא בעליה מתמדת.

טיעוני המאשימה לעונש:

15. במסגרת טיעוניה לעונש בכתב, הדגישה המאשימה, כי עבירות המין שביצע הנאשם הינן מהחמורות שבספר החוקים. כן הדגישה, כי הנאשם בעל את אחותו וביצע בה מעשי סדום ומעשים מגונים בהיותה בת 10 שנים בלבד, זאת, במספר אירועים נפרדים ובהזדמנויות שונות, תוך התעלמות ממצוקתה בעת המעשים ומגילה הרך. המאשימה הוסיפה, כי מדובר בפגיעה מינית קשה ביותר, אשר נחשפה על ידי הקטינה בהדרגה. בהקשר זה ציינה, כי נוכח מצוקתה, התקשתה הקטינה לשתף במלל אודות מעשי הנאשם ובחרה בדרך של ציור וכתובה אודות המעשים, הן בפני המטפלת והן בפני חוקרת הילדים. התנהגות זו, הטעימה המאשימה, מלמדת על מצוקתה של הקטינה ועל הפגיעה הקשה בה.

16. לגישת המאשימה, התנהגותו העבריינית של הנאשם מחייבת תגובה עונשית הולמת. כך הדגישה את הפחד והאימה אשר חווים ילדים הנופלים קורבנות לעבירות מסוג זה, זאת במיוחד כאשר מדובר באח הפוגע באחותו, בתוך ביתה מבצרה. המאשימה הוסיפה, כי בעובדה שנפגעת העבירה הינה קטינה הצעירה מהנאשם במספר שנים, גלומה חומרה יתרה. נטען, כי כל נפגע עבירה אשר חווה מעשים דומים, יפגע באופן בלתי הפיך, זאת במיוחד כאשר מדובר בילדים, אשר הפגיעה בהם מותירה בהם חותם, פחד ואימה בל יימחו.

17. באשר לערך חברתי המוגן בעבירות המין, הפנתה המאשימה לדף עמדה שהוגש באשר להצעת חוק העונשין (תיקון מספר 106) (אינוס על ידי אישה), התש"ע - 2009, ממנו עולה, כי האיסור אודות פגיעה מינית באדם נועד להגן על כבודו, על שלמות נפשו וגופו ועל האוטונומיה האישית שלו.

18. לטענת המאשימה, אין להתעלם מהעובדה, כי ענייננו בנאשם אשר ביצע את העבירות בהיותו קטין וככזה, יש ליתן דגש להיבט השיקומי. אולם, משקלו של היבט זה משתנה בהתאם לנסיבות המקרה. בהקשר זה הפנתה המאשימה לפסיקת בית המשפט העליון ממנה עולה, כי קביעת עונשו של קטין חייבת לשקף, לצד ההתחשבות בגילו ובצרכי שיקומו, גם את חומרת ההתנהגות שעליה הוא נדרש לתת את הדין וכן את שיקולי ההרתעה, אחרת תחמיץ הענישה את מטרותיה העיקריות.

במקרה דנן ולאור חומרת העבירות, סבורה המאשימה, כי הענישה תחמיץ את מטרותיה אלה ככל ששיקול השיקום בלבד יעמוד לנגד עיני בית המשפט, בהתעלם משיקולים אחרים שעניינם הרתעה וגמול.

19. כן טענה המאשימה, כי קטינותו של הנאשם אינה מקנה לו חסינות מפני מיצוי הדין עמו וכי הצורך להגן על הציבור מפני עבריינים, חל גם מקום בו מבצע העבירות הינו קטין. המאשימה הפנתה לפסיקת בית המשפט העליון בהקשר זה, תוך שטענה, כי במקרים חמורים כגון המקרה דנן, גוברים השיקולים בדבר ההגנה על הציבור והרתעת הרבים על פני השיקולים בדבר שיקום הנאשם ונסיבותיו האישיות. כן טענה, כי בפסיקת בתי המשפט נקבע, כי אמנם אין להתעלם משיקול השיקום, המקבל את הבכורה בענישתם של קטינים, אך לצד זאת יש להוסיף ולשקול את טיב העבירה וחומרתה, נסיבות ביצועה וכן את צרכי ההרתעה, המניעה, הגמול וההגנה על הציבור.

20. המאשימה הוסיפה וטענה, כי האינטרסים של נפגעי העבירה קודמים לאינטרס השיקומי של הנאשם וכי החברה מחויבת להגן על קורבנות אלה, הנושאים על גופם ובנפשם צלקות קשות, שילוו אותם משך כל חייהם. עוד טענה, כי אין להפחית מחשיבות מצבה הנפשי של נפגעת העבירה, במקרה זה קטינה הצעירה בהרבה מהנאשם, כאשר אל מול האינטרס הציבורי בשיקומו של הקטין והחזרתו למוטב, עומדת לנפגעת העבירה הזכות לחיות בשלווה וברוגע. כן טענה, כי חלק מהותי בהליך השיקומי - טיפולי בנפגעי עבירות בכלל ועבירות מין בפרט, הוא השבת תחושת הצדק בעולמם שקרס בעקבות הטראומה שחוו. במקרה דנן, מתעצם החשש באשר למצבה של הקטינה, זאת בפרט נוכח העולה מתסקיר נפגעת העבירה שהוגש ולפיו, הקטינה אינה מכירה כיום בהודאת הנאשם בפגיעה בה ובכך שוללת מעצמה קבלת הכרה וטיפול, היא נמצאת במקום שברירי ופגיע, קולה האמיתי אינו נשמע והיא מעדיפה לנצור בליבה את השלכותיה של הפגיעה, מחשש שתואשם בפירוק המשפחה. מכאן, לטענת המאשימה, התעלמות מהקטינה תוך התחשבות בקטינותו של הנאשם בלבד, לא תעשה צדק עם נפגעת העבירה, תפגע באמון הציבור המבקש את יישום מדיניות הענישה המחמירה בתחום זה ותחטיא את הצורך בהרתעת הרבים.

21. כן ציינה המאשימה, כי הנאשם ביצע את העבירות בהיותו בין הגילאים 14-15, כאשר הפגיעה הקשה נגרמה ישירות ממעשיו הקשים והחמורים. כן הדגישה, כי כתב האישום מגולל מסכת התנהגות חוזרת ונשנית, שעה שהנאשם לא הרפה ולא חדל ממעשיו. המאשימה הפנתה לעולה מתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של הנאשם, כמו גם להמלצות בגדרם.

נוכח חומרת העבירות, נסיבות ביצוען ותוצאותיהן הקשות, ביקשה המאשימה להרשיע את הנאשם בעבירות שביצע, תוך שטענה, כי בהתאם לפסיקה, בנסיבות כגון דא, בהן בוצעו עבירות רבות במשך תקופה, אין לנתון הפורמלי בדבר היעדר רישום פלילי משקל וזאת, נוכח ריבוי המעשים השקולים לעבר פלילי מכביד.

22. לטענת המאשימה, המעשים נשוא כתב האישום המתוקן הפכו תופעה שכיחה וכי עבירות מסוג זה

גורמות לקורבנותיהן נזקים קשים, פיזיים ונפשיים, אשר אינם מאפשרים, בדרך כלל, הימנעות ממתן תגובה עונשית משמעותית. בהקשר זה ציינה, כי אף שירות המבחן המליץ על הרשעת הנאשם בדיון.

כן טענה, כי על גזר הדין לשדר אמירה חד משמעית בגנות עבירות המין, כאשר מסר זה יתכן רק באמצעות ענישה משמעותית בדמות השתת מאסר בפועל אשר יהיה בו כדי להרתיע מפני ביצוע עבירות נוספות, להגן על הציבור מפני הנאשם והעמדת קורבנות פוטנציאליים נוספים בסיכון וכי שיקום הנאשם צריך להשתלב במסגרת ריצוי עונש המאסר.

23. בנסיבות אלו, בנוסף להרשעת הנאשם, עתרה המאשימה להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל לתקופה משמעותית, לריצוי מאחורי סורג ובריח, אשר לא תפחת משלוש שנות מאסר. כן עתרה להשית על הנאשם מאסר מותנה ארוך בגין כל עבירת מין ולחייב את הנאשם בתשלום פיצוי לקטינה ולו בסכום סמלי, לשם הכרה במעמדה כנפגעת עבירה ובפגיעה הקשה שנגרמה לה.

המאשימה הוסיפה והפנתה למדיניות הענישה הנהוגה ולרמת הענישה אשר הושתה במסגרתה.

24. בהשלמת טיעוניה לעונש, בדיון מיום 28.3.17, ציינה המאשימה, כי בשיחה עם קצינת המבחן המטפלת בנאשם, זו מסרה, כי המלצת שירות המבחן הינה לשהיית הנאשם במסגרת פתוחה תחת מעון נעול באה על רקע מחסור במקומות מתאימים, בצד הרצון שלא לקטוע את הרצף הטיפולי בו נטל הנאשם חלק. המאשימה הדגישה, כי נקודת מבטו של שירות המבחן הינה שיקומית, בעוד שעל בית המשפט לשקול שיקולים רחבים יותר וכי המלצת שירות המבחן אינה עונה על האיזונים העונשיים הנדרשים.

טיעוני הנאשם לעונש:

25. במסגרת טיעוניה לעונש הדגיש ב"כ הנאשם את סיכויי שיקומו של הנאשם וכן את ההליך הטיפולי שעבר. כן הדגיש, כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו, מתמודד עם העבירות שביצע ומביע צער בגינן, זאת, כפי העולה מתסקירי שירות המבחן ומעדות מנהל הפנימיה. כן ציין, כי אמנם קטינות אינה מקנה חסינות, אולם במקרה בו עומד קטין לדין, החוק מאפשר להתייחס לחומרת העבירות באופן שונה ממקרה בו עומד בגיר לדין וזאת, מבלי להפחית מחומרת העבירות והמעשים שביצע הנאשם. לכך הוסיף, כי לא רק שיקום הנאשם עומד על הפרק, אלא גם שיקומה של הקטינה ושיקום המשפחה. בהקשר זה טען, כי האמור בתסקיר נפגעת העבירה באשר לחוסר שיתוף הפעולה מצד הקטינה ומשפחתה מקורו בחוסר הבנה שנוצר בינם לבין קצינת המבחן.

26. לטענת ב"כ הנאשם, החמרה בענישת הנאשם תסכל גם את שיקום משפחתו. כן לטענתו, עבירות מין במשפחה הינן תופעה שכיחה יחסית, אשר הכלים של ההליך הפלילי אינם המפתח להתמודדות

עמה. ב"כ הנאשם הפנה לעדות מר ה' אודות הטיפול הקבוצתי שנעשה בפנימייה וטען, כי לא בכדי נעשה שימוש בשיטת טיפול זו, אשר נמצאה כמתאימה ביותר לטיפול בעברייני מין, בעוד שליחת הנאשם למאסר בין כתלי הכלא לא תאפשר רצף טיפולי זה.

27. ב"כ הנאשם הוסיף וטען, כי אכן, כפי שבא לידי ביטוי בטיעוני המאשימה, למאשימה נקודת מבט שונה מזו של שירות המבחן. במתח בין האינטרסים השונים, ביקש ב"כ הנאשם להכריע לטובת שיקול השיקום ולאמץ את המלצות שירות המבחן בתסקיריו. לגישת ב"כ הנאשם, אף שבית המשפט אינו מחויב לקבל את המלצת שירות המבחן, הרי שצריכים להתקיים נימוקים בעלי משקל לסטייה מהמלצה זו, אשר לא הובאו במקרה דנן. כן ביקש לראות בהליך השיקומי שעבר הנאשם עד כה, כמדד להצלחת ההליך בעתיד.

28. בהתייחס לטיעוני המאשימה ביחס לקטינה נפגעת העבירה, טען ב"כ הנאשם, כי מבלי להפחית מחומרת הנזק שנגרם לה, הרי שכיום הקטינה עצמאית, אינה מושפעת וברצונה לחזור לחיי משפחה תקינים. כן הדגיש, כי לאור קרבתם המשפחתית, יהיה על הנאשם והקטינה להתמודד עם הדברים גם לאחר שהנאשם יסיים לרצות את עונשו ומכאן, שהפתרון אינו במאסרו של הנאשם.

29. בדבריו בפנינו הדגיש הנאשם, כי הוא עובר הליך טיפולי משמעותי, הביע חרטה על הפגיעה וציין, כי הוא מבין את חומרת מעשיו וכי עליו ליתן את הדין בגינם. הנאשם הדגיש, כי הוא נוטל חלק במסגרות שונות, מתוך מטרה להתגייס, נמצא במסלול של לימודים לבגרות, משקיע בלימודיו וזאת מתוך הבנה שהדבר יסייע לו בעתיד. הנאשם הביע רצון לסיים את ההליך הטיפולי ולהתגייס לצבא.

תסקירי שירות המבחן:

30. בעניינו של הנאשם הוגשו מספר תסקירים מאת שירות המבחן לנוער. שעה שעסקין בקטין ועל מנת שלא לפגוע בפרטיותו, יצוין אך בקליפת אגוז האמור בתסקירים אלו ועיקרי הדברים שהובאו במסגרתם.

31. מהתסקיר הנושא תאריך 24.9.15, עולה, בין היתר, כי הנאשם בן 16 שנים. ביום 5.5.15 השתלב במעון X ולאחר הודאתו בכתב האישום המתוקן, החל לצאת לחופשות בבית דודתו.

עוד צוין, כי הנאשם גדל במשפחה חלשה הזקוקה לעזרה, הוריו מתקשים לספק את הצרכים החומריים, החינוכיים והטיפוליים של ילדיהם ובנוסף, מתקשים לקבל את העובדה שבתם הקטינה נפגעה על רקע מיני.

בתחילת הקשר הטיפולי, הנאשם הכחיש את המיוחס לו ובהמשך הודה באופן חלקי במעשים. מאז שוחרר הנאשם ממעצרו, הוא מתפקד באופן תקין ומשתף פעולה עם אנשי הטיפול.

32. עם גורמי הסיכוי מנה שירות המבחן את יכולתו הקוגניטיבית הסבירה של הנאשם, הבעת החרטה על הפגיעה באחותו, מוטיבציה לשינוי, העובדה שהנאשם גדל במשפחה תומכת, תפקודו התקין של הנאשם במעצר ובמעון, נכונות הנאשם להמשיך ולשתף פעולה עד לסיום הטיפול, מסוגלותו לקבל סמכות ומרות, הצלחתו לגייס את המשפחה, כמו גם העובדה, כי הוא מפיק תועלת מהטיפול.

33. במסגרת גורמי הסיכון ציין שירות המבחן, את חומרת המעשים והעבירות שביצע הנאשם שעניינם, פגיעה מתמשכת באחותו הצעירה ממנו ב - 4 שנים, העובדה שהנאשם היה תחת השפעת סרטים פורנוגרפיים, כמו גם ניצל את חולשת הקטינה ואת היותה זמינה. עוד צוינו הודאתו החלקית של הנאשם במעשים, הקושי בלקיחת אחריות מלאה על מעשיו, העובדה שהנאשם מזער והקטין את חלקו, היות הנאשם לוקה בטעויות חשיבה, תפקודו הלקוי במסגרות החינוכיות עד מעצרו וכן הקושי של הורי הנאשם לשתף פעולה עם גורמי הטיפול.

34. באשר לצרכיו של הנאשם ציין שירות המבחן, כי הנאשם זקוק לטיפול למשך שנה וחצי לפחות באחת ממסגרות חסות הנוער, עם התמקדות בתחום המיני ושילובו בטיפול קבוצתי בתחום זה. נוכח הודאתו החלקית של הנאשם והעדר לקיחת אחריות מלאה על המעשים, בא שירות המבחן בהמלצה לדחות את הדיון בעניינו של הנאשם ב - 3 חודשים, על מנת לשוב ולברר את עמדתו בנוגע למעשים נשוא כתב האישום המתוקן, בהם הודה.

35. בבקשת שירות המבחן מיום 20.1.16 לדחיית הדיון בעניינו של הנאשם צוין, כי הנאשם התאקלם בצורה טובה במסגרת X, סר למרות ולסמכות הצוות, בעל מוטיבציה גבוהה להשתלב במסגרת, מבצע תורנויות ומטלות בצורה טובה, משתתף בפעילויות אהה"צ ונראה, כי עד כה השתלב מבחינה חברתית. כן עולה, כי בתחום הלימודי, מגלה הנאשם רצינות, מוטיבציה גבוהה והתנהגות מכבדת כלפי המורות. בעבודה במשק, הנאשם מתפקד ועובד בצורה טובה ובמסגרת הטיפול, הנאשם משתף פעולה, מגיע לשיחות עם העו"ס והצוות, מדבר בפתיחות ובכנות, גם כאשר התכנים אינם פשוטים. כן עדכן שירות המבחן, כי הנאשם החל להשתתף במפגשים בקבוצה ייעודית לפוגעים מינית המתקיימת במסגרת, כאשר תפקודו תואם את פרק הזמן בו הוא נמצא בקבוצה. עוד נמסר, כי התנהלות הנאשם בחופשותיו אצל בני משפחתו, הינה תקינה.

36. בתסקיר המשלים מיום 28.2.16, צוין, בין היתר, כי הנאשם השתלב במסגרת ואט אט מצא את מקומו בין קבוצת השווים. תפקודו דווח כחיובי והוא התקדם בסולם השלבים של המסגרת. כן צוין, כי המעבר בין השלבים, ככל הנראה, ערער את תפקוד הנאשם וחלה נסיגה אשר התבטאה בבעיות בתפקוד ובקבלת מרות הצוות.

37. עם גורמי הסיכוי מנה שירות המבחן קיומו של פוטנציאל אישי קוגניטיבי תקין של הנאשם, תפקודו התקין בדרך כלל במסגרת הלימודית ובמסגרת העמלנית, קשרים חברתיים בהתהוות חיובית, טיפול פרטני שבועי, טיפול קבוצתי ייעודי לפוגעים מינית, תגובת מערכת אכיפת החוק כגורם מרתיע ומחדד גבולות, הבעת חרטה ונטילת אחריות על המעשים, קיום תובנות אצל הנאשם באשר למצבו ולצרכיו, יכולת הפנמה, העדר דפוסי עבריינות מופנמים, מחויבות למערך ערכים חיובי, קיומה של מערכת חינוכית/מוסדית תומכת והתרמות לטיפול משמעותי.

38. מאידך, על גורמי הסיכון מנה שירות המבחן את חומרת העבירות שביצע הנאשם באחותו, קיומם של קשיי קשב וריכוז, רמת חרדה הפוגעת לעיתים בתפקוד הנאשם והמצאות הנאשם בגיל ההתבגרות, תוך חיפוש שייכות וזהות אישית במשפחה.

39. בנסיבות אלו, צוין, כי חוסר היציבות אצל הנאשם אשר פורט לעיל, מלמד, כי טרם בשלה העת לסיים את הדיון בעניינו וכי להערכת צוות המעון, ההליך המשפטי מהווה עבור הנאשם גורם מרתיע ומדרבן. נדרשת העמקה והבשלה בטיפול הפרטני והקבוצתי הייחודי, המתמקד בטיפול בעבירות מין. בנסיבות אלו, התבקשה דחיית המשך הדיון בארבעה חודשים נוספים.

40. בתסקיר משלים נוסף מיום 22.6.16 צוין, כי הנאשם חוסה בפנימיית X מזה כשנה וחודשיים. לאחר תקופה של עליות וירידות בחודשים האחרונים, ניכרת התייצבות בתפקודו והוא אמור לעלות לשלב ב' מתקדם בימים הקרובים. עם זאת, מבחינה טיפולית, הדרך עדין ארוכה ועל הנאשם להמשיך הן בטיפול הפרטני והן בטיפול הקבוצתי הייעודי לנערים שפגעו מינית.

41. שירות המבחן הצביע על מספר גורמי סיכוי לשיקום ובכלל זה, קיומן של יכולות קוגניטיביות תקינות אצל הנאשם, תפקוד תקין הן במסגרת הלימודית והן בשעות הפנאי, שיפור במעמד הנאשם בקרב קבוצת השווים בפנימייה, התגייסות הנאשם ושיתוף פעולה מלא הן בטיפול הפרטני והן בטיפול הקבוצתי, קיומה של תגובת מערכת אכיפת החוק כגורם מרתיע ומחדד גבולות, הבעת חרטה ובושה מצד הנאשם, כמו גם נטילת אחריות מלאה על העבירות שביצע. עוד צוינו, העדר קיומם של דפוסי עבריינות מופנמים ומחויבות למערך ערכים חיובי.

מנגד, הצביע שירות המבחן על קיומם של גורמי סיכון לביצוע עבירות נוספות ובכלל זה, חומרת העבירות שביצע הנאשם כלפי אחותו, קיומה של מערכת משפחתית מורכבת ונוקשה, בה האם מתבצרת בהכחשתה את ביצוע העבירות ומחבלת בכך הן בטיפול בנאשם והן בטיפול בבתה, נפגעת העבירה, וכן קיומו של אב חלש.

42. בבחינת צרכי הנאשם צוין, כי המסגרת הפנימייתית בה חוסה הנאשם, נותנת מענה הולם לצרכיו וישנה התייצבות בתפקודו. עם זאת, מבחינה טיפולית, הנאשם נמצא עדין בתחילתו של התהליך ולפניו עבודה רבה, הן במסגרת הטיפול הפרטני והן במסגרת הטיפול הקבוצתי הייעודי. כן צוין, כי

נדרשת העמקה והפנמה של מעגל העבירה, הסיבות והנסיבות שהובילו לביצוע העבירות, רכישת ידע בנושא מיניות בריאה, ביטוי אמפתי לנפגעת העבירה, רכישת כלים ומיומנויות התמודדות במצבים קשים ועבודה מערכתית בשיתוף עם בני המשפחה, על מנת להביא להכרתם בפגיעה.

43. בנסיבות אלו ועל מנת לאפשר את המשך התהליך שעובר הנאשם, תוך ניצול עובדת קיומו של ההליך הפלילי וגיוס הורי הנאשם למען הצלחת הטיפול, בא שירות המבחן בהמלצה לדחות את הדיון ב - 3 חודשים נוספים, במהלכם ימשיך הנאשם וישהה בפנימיית X.

44. בתסקיר משלים נוסף מיום 13.10.16 צוין, בין היתר, כי לאחר תקופה של עליות וירידות בחודשים האחרונים, ניכרת התייצבות בתפקוד הנאשם. עם זאת, מבחינה טיפולית הדרך עדיין ארוכה ועל הנאשם להמשיך וליטול חלק בהליך הפרטני ובהליך הקבוצתי הייעודי. כן צוין, כי על מנת לאפשר את העצמת ההליך הטיפולי שהנאשם עובר, יש להורות לאמו של הנאשם, פעם נוספת, להתגייס להבטחת הטיפול בבנה וכן להבהיר לה, כי הוא זקוק לה כאם תומכת ומאמינה, וכי בלעדיה לא יוכל למצות עד תום את הטיפול, לו הוא מחויב. כן צוין, כי מעמד בית המשפט מהווה עבור הנאשם גורם משמעותי, מרתיע ומדרבן ומובילו לשינוי עליו הוא עומל רבות.

בנסיבות אלו, סבור שירות המבחן, כעמדת צוות הפנימייה, כי טרם בשלה העת לסיים את ההליך המשפטי ושבת עתה לדחיית הדיון בעניינו של הנאשם ב - 3 חודשים נוספים.

45. מהתסקיר המשלים מיום 13.3.17 עולה, בין היתר, כי ישנה התייצבות בתפקוד הנאשם, אשר מוכיח רצינות, בגרות, השקעה ונכונות רבה להתקדמות בכל התחומים. הנאשם לוקח אחריות על הפגיעה באחותו וניכר כי הוא מודע להשלכות מעשיו. הנאשם מגלה לכל אורך הדרך רצון להבנה מעמיקה יותר, משתף פעולה באופן מלא בהליך הטיפולי, עושה מאמצים רבים להתגבר על הקשיים ולהמשיך להתקדם בהליך הטיפולי - שיקומי. זאת ועוד, הנאשם מביע רצון עז לשרת בצבא בתפקיד משמעותי ומוכן לכל מאמץ שיידרש לשם כך.

46. לאור כל האמור, סבור שירות המבחן, כי יש לאזן בין חומרת העבירות והפגיעה בקורבן, לבין הצלחת ההליך השיקומי - טיפולי. לפיכך, סבור הוא שאין מנוס מהרשעת הנאשם בדיון וכי בכך יהיה כדי להוות מסר ברור, מוחשי ומגנה לחומרת המעשים, לחדד את הגבולות בין מותר לאסור ולהרתיע את הנאשם ממעורבות בעבירות נוספות. במקביל, לאפשר לנאשם פתח של תקווה, כך שיוכל להמשיך ולהיתרם מהטיפול ומהשיקום במסגרת הפנימייה, הן בטיפול הפרטני והן בטיפול קבוצתי ייעודי לנערים שפגעו מינית. כן המליץ שירות המבחן על חיוב הנאשם בחתימה על התחייבות להימנע בעתיד ממעשים דומים וכן לחייבו בביצוע 80 שעות של"צ, כל זאת במסגרת צו פיקוח של שירות המבחן לנוער בתנאי מגורים בפנימיית X, למשך שנה.

47. בתסקיר משלים מיום 3.4.17, כמו גם בתוספת שהוגשה לתסקיר זה מיום 7.5.17, המליץ שירות המבחן על שהיית הנאשם בפנימיית X עד הגיעו לגיל 19 שנים, היינו חודש ספטמבר 2018, בצו פיקוח בתנאי מגורים. כן המליץ על המשך פיקוח שירות המבחן בקהילה במשך 6 חודשים לאחר סיום שהיית הנאשם בפנימיית X וזאת במסגרת צו מבחן.

48. בתסקיר משלים נוסף מיום 9.7.17, ובהתייחס להחלטה שניתנה בהקשר זה, מסר שירות המבחן, כי אין מניעה, כי הנאשם ירצה מאסר על דרך עבודות שירות במהלך שהייתו במסגרת הפנימיה, ככל שימצא עבורו מקום מתאים בקרבת הפנימיה, וזאת החל מחודש פברואר 2018.

מדו"ח סיכום טיפול מפנימיית X מיום 9.7.17, אשר צורף לתסקיר משלים זה עולה, כי הנאשם הינו נער מוביל במסגרת, אשר אינו נגרר אחר אירועים חריגים, מקבל את סמכות הצוות, עומד במטלות המצופות ממנו, מרבה להתנדב, מגלה מודעות לתחומים בהם עליו להשתפר ומהווה דמות חיובית במסגרת. כן עולה, כי הנאשם לוקח חלק בקבוצת מנהיגות המתקיימת במסגרת, מצליח בלימודים ומגיע להישגים גבוהים ואף החל להשתתף בהכשרה מקצועית במקצוע הריתוך. עוד עולה, כי הנאשם מצהיר על רצונו להתגייס לצבא, לשרת שירות משמעותי ולתרום מעצמו למדינה ולחברה. כן עולה, כי לאורך הדרך הנאשם שומר על יציבות תפקודית, לרוב מוכיח רצינות, בגרות, השקעה ונכונות רבה להתקדמות בכל התחומים, לוקח אחריות על הפגיעה וניכר, כי הוא מודע להשלכותיה. הנאשם מגלה רצון להבנה מעמיקה יותר, משתף פעולה באופן מלא בתהליך הטיפולי ועושה מאמצים רבים להמשיך בהתקדמות בהליך הטיפולי - שיקומי. כן הודגש, כי הנאשם נמצא בעיצומו של ההליך הטיפולי ונכונה לו עוד תקופה במסגרת, בה ימשיך להתקדם ולעבוד על תכנית הטיפול.

תסקירי נפגעת העבירה:

49. בשל רגישות ומורכבות הנסיבות ולצורך שמירה על פרטיותה של הקטינה, אינני רואה לפרט במסגרת זו את האמור בתסקירי נפגעת העבירה שהוגשו בעניינה, ויובא להלן אך בתמצית ובקליפת אגוז העולה מתסקירים אלה.

50. מתסקיר נפגעת העבירה הנושא תאריך 14.2.16 עולה, בין היתר, כי הקטינה אינה מכירה כיום בכך שהנאשם הודה בפגיעה בה ובכך שוללת מעצמה את היכולת לקבל הכרה וטיפול. יתרה מכך, הקטינה מבטלת עצמה בכל המובנים, זאת, בגיבוי ובתמיכת הוריה. בגין אלה נגרם לקטינה נזק עכשווי וכן עתיד להיגרם נזק עתידי, אשר קשה כיום להעריכו במדויק. עוד צוין, כי הקטינה זקוקה לטיפול נפשי ושיקומי ארוך טווח, על מנת שתוכל לשקם את עצמה ואת מעמדה בתוך המשפחה.

עוד צוין, כי ללא פעולות מניעה, הגנה וטיפול, יחזור הנאשם לביתו ולמשפחתו, כאשר הסיפור המשפחתי יתמקד בחפזו המוחלט, אשר תותיר את הקטינה בחוויה חצויה ובחירת תפקיד הישרדותי מורכב בתוך הדינמיקה המשפחתית.

51. מהתסקיר המשלים מיום 29.12.16 עולה, כי התייחסותה של הקטינה להשלכות הפגיעות המיניות שחוותה מצד הנאשם לא השתנתה. עורכת התסקיר מתרשמת, כי ניכר, כי הקטינה נמצאת כיום במקום מאוד שברירי ופגיע וקיבלה תפקיד של איחוד מחודש של המשפחה, כאשר קולה האמיתי אינו נשמע והיא מעדיפה לנצור בליבה את השלכות הפגיעה מחשש, כי תואשם באחריות לפירוק המשפחה.

דין והכרעה:

הכרעת הדין בעניינו של הנאשם:

52. במסגרת טיעוניו לעונש, עתר ב"כ הנאשם לאימוץ המלצות שירות המבחן, כפי תסקירו המסכם. יובהר, כי בטיעוניו, נמנע ב"כ הנאשם מלעתור להימנעות מהרשעת הנאשם בדין. כאמור, שירות המבחן לנוער במסגרת תסקירו המסכם, בא בהמלצה להרשיע את הנאשם בדין.

53. בנסיבות אלו, נוכח מהות המעשים שביצע הנאשם, החומרה הגלומה בהם, טיבם, מהותם ותוצאותיהם, בשים לב להמלצת שירות המבחן כפי תסקירו המסכם, כמו גם עמדות ב"כ הצדדים בהקשר זה, הרי שאין מקום להימנע מלהרשיע את הנאשם בדין. בהקשר זה אין לי אלא להפנות להערכת שירות המבחן ולפיה, בהרשעת הנאשם בדין יהא כדי להוות מסר ברור, מוחשי ומגנה לחומרת מעשיו, לחדד את הגבולות בין המותר לאסור ולהרתיע את הנאשם ממעורבות בעבירות נוספות בעתיד.

54. בנסיבות אלו ונוכח ההנמקות המצטברות שפורטו לעיל, הייתי ממליצה לחבריי להרשיע את הנאשם על יסוד הודאתו בעבירות נשוא כתב האישום המתוקן, בהן הודה.

סוגיית הענישה הראויה:

תחולת הוראות תיקון 113 לחוק העונשין:

55. מקום בו עסקינן בנאשם אשר היה קטין במועד ביצוע העבירות, הרי שיש להחיל בעניינו את הקבוע בסעיף 40טו לחוק העונשין שעניינו בענישת קטין כדלקמן:

עמוד 12

"(א) על ענישת קטין יחולו הוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971.

(ב) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), בית המשפט רשאי להתחשב בעקרונות ובשיקולים המנחים בענישה המנויים בסימן זה, תוך התאמתם לענישת הקטין, ככל שסבר שראוי לתת להם משקל בנסיבות המקרה".

56. הלכה היא, כי עובדת היותו של נאשם קטין, משפיעה על האיזון בין השיקולים השונים הנלחמים על הבכורה בעת גזירת דינו של נאשם, זאת בשל הבכורה שיש ליתן לשיקול שעניינו שיקומו של הנאשם וזאת במטרה לכוונו לשוב לתפקוד נורמטיבי בחברה. ראה בהקשר זה קביעת בית המשפט העליון בע"פ 4920/01 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(1), 594. משכך, סייג המחוקק את החלת תיקון 113 לחוק העונשין, בדבר "הבניית שיקול הדעת השיפוטי", ככל שעסקינן בנאשם אשר הינו קטין.

57. יחד עם זאת, רשאי בית המשפט לדון קטין גם על פי המתווה הקבוע בתיקון 113 לחוק העונשין, כמבואר לעיל, זאת תוך התאמתו לענישת הקטין, ככל שסבר בית המשפט שראוי ליתן לו משקל בנסיבות המקרה. לאור עיקרון העל העומד בבסיס תיקון 113 לחוק העונשין שעניינו "עיקרון ההלימה", הרי שהחלת הכללים שנקבעו בתיקון 113 לחוק העונשין על קטינים, לא תעשה בנקל.

בהקשר זה ראה דברי בית המשפט המחוזי בחיפה בת"פ 34557-12-11 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו), שם קבע בית המשפט, בין היתר, כדלקמן:

"אמנם לפי סעיף 40טו(ב) לחוק העונשין עולה כי בית המשפט רשאי לדון גם קטין על-פי הכללים שהותנו ע"י תיקון 113 לחוק אולם, דבר זה לא ייעשה בנקל ולו מן הסיבה ש"עקרון העל" בענישת קטין הינו השיקום ואילו על-פי התיקון לחוק העונשין, "עקרון העל" הינו "עקרון ההלימה". אפשר לעיתים ליישב בין שיקולים אלה אך רצוי לזכור שהם לא אחת שיקולים נוגדים שקשה לישב ביניהם.

...

ראוי לזכור כי שיקולי הענישה החלים בעניינו של קטין שונים באופן מהותי מאלה הנוהגים כלפי בגיר ובראשם עומד שיקול השיקום. הנני בדעה כי כאשר בפני בית המשפט עומד קטין שביצע עבירות כבגיר, אך זמן לא רב לאחר שהפך לבגיר, כבעניינו, ראוי לנקוט כלפי הנאשם, בגישה המיטיבה עמו כפי שנעשה לא אחת במשפט הפלילי במקרי ביניים, שניתן לפרשם לכאן ולכאן".

58. לאור האמור לעיל, אינני רואה לנכון להחיל באופן דווקני בעניינו של הנאשם כאן את הוראות תיקון 113 לחוק העונשין.

59. לחומרא יצוינו מהות המעשים שביצע הנאשם, החומרה היתרה הגלומה בהם, בשים לב לאופיים, נסיבות ביצועם ותוצאותיהם. חומרת מעשיו של הנאשם קמה ועולה מעובדות כתב האישום המתוקן, כפי שפורטו בהרחבה לעיל ואין לי אלא להפנות לאמור שם.

60. כאמור, וכפי שפורט לעיל, בתקופה שבין חודש ספטמבר 2013 לבין חודש נובמבר 2014, בביקוריו בבית ובחופשות מהפנימייה בה למד, ביצע הנאשם באחותו הקטינה, ילדת X, במספר הזדמנויות, מעשים מגונים, מעשי סדום ומעשה אינוס. הנאשם ביצע את המעשים באופן שיטתי, תוך ניצול הזדמנויות שנקרו בדרכו, תוך ניצול תמימותה של הקטינה, בטחונה ואמונה בו וזאת במקום שהיה אמור להיות הבטוח ביותר עבורה, ביתה.

61. בתי המשפט עמדו לא אחת על חומרתן של עבירות המין, בייחוד כאשר הן מבוצעות בתוך המשפחה. בהקשר זה ראה הדברים שנאמרו בע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (27.8.14), שם נקבע, בין היתר, כדלקמן:

"בית-משפט זה דן לא אחת בפרשות רבות וקשות של ביצוע עבירות-מין בקטינים, בתוך המשפחה שבהן ניכר ניצול של הקרבה הפיזית, המשפחתית והנפשית בין מבצע העבירה לבין קורבנותיו. הפגיעה שמסבות עבירות אלו לנפשם של הקטינים, לביטחונם ולשלמות גופם, היא חמורה, ויש להוקיע אותה. עונשים בעבירות אלו צריכים להלום את חומרת המעשים ופגיעתם. יפים לעניין זה הדברים שכתבה השופטת ע' ארבל בע"פ 6990/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (10.3.2008):
'על החומרה שיש בעבירות-מין, לא כל שכן כאשר הן מבוצעות בקרבן קטין או קטינה, דומה כי אין צורך להכביר מילים. חילול כבוד האדם של הקרבן, ניצול התמימות, האמון, חוסר האונים ואי היכולת להתנגד באופן משמעותי שמאפיינים פעמים רבות קרבנות עבירה קטינים, ניצול החשש והפחד אצל רבים מהם מחשיפת המעשים, הצלקות הנפשיות העמוקות הנחרתות בנפשם, הפגיעה בתפקודם השוטף במסגרות החיים השונות, הזוגיות, החברתיות, האישיות ואחרות - כל אלה הם אך מקצת הטעמים לחומרתן היתרה של עבירות המין המבוצעות בקטינים. הגנה על שלומם של קטינים, על שלמות גופם ונפשם הינה אינטרס חברתי מוגן על ידי דיני העונשין. על העונש הנגזר במקרים שעניינם לשקף את ההגנה על כבודם, גופם ונפשם של קטינים וקטינות ולהרחיק מן הציבור את אלו מהם נשקף להם סיכון. על העונש לשקף את הסלידה מן המעשים, את הוקעתם, ולשלוח מסר מרתיע לעברייניו ונציבור העבריינים בכוח".

כן ראה הדברים שנאמרו בע"פ 3648/04 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (15.9.05);

התופעה הקשה והעצובה של עבירות מין במשפחה באה לעתים מזומנות לפתחם של בתי המשפט, וטעונה ענישה חמורה הולמת. היא בעלת אפקט משמעותי ורב שנים על הקרבן, העלול להטיל צל לשנים רבות, לאחר שבן משפחתו, מי ששם בו את מבטחו, בגד באמון. יודע ילד רגיל, כי ה'רע' שוכן מבחוץ ואילו בבית פנימה ימצא ה'טוב', תהא אהבה, תימצא יד חמה ומגוננת, לא תהא פגיעה. התעללות מינית במשפחה ניצבת חזיתית מנגד לידיעה ותקווה זו. (ע"פ 3648/04 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה ה (15.9.2005); כן ראו ע"פ 241/03 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 13 (28.12.2005)).

62. חומרה יתרה טמונה בגילה הרך של הקטינה בעת ביצוע העבירות. אין חולק, כי ביצוע עבירות מין כלפי קטינה שגילה כה צעיר, כדוגמת המתלוננת, יותר חותם בל יימחה בנפשה וישפיע על עיצוב אישיותה ותפיסת עולמה לעתיד לבוא. בנקודה זו יפה כוחם של הדברים הבאים שנאמרו, מפי כב' השופט ג'ובראן בע"פ 6092/10 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.7.2012) וכדלקמן:

"אמנם עבירות מין מסבות נזק, פיזי ונפשי, לכלל הנפגעים והנפגעות, אך אין ספק שפגיעה מינית בגיל צעיר יש בה כדי להשפיע בצורה קשה ומקיפה יותר על אישיותו של הנפגע ועל עולמה הפנימי של הנפגעת. אל לנו לשכוח כי בשלב זה בחייו של הפרט יש למרבית החוויות שהוא נחשף להן פוטנציאל לגבש ולעצב עוד נדבך ועוד פן באישיותו המתפתחת, והדברים הם בבחינת מקל וחומר כאשר החשיפה היא לחוויות טראומטיות ואלימות, כדוגמת תקיפה מינית".

63. כך ראוי להפנות לעולה מתסקיר נפגעת העבירה, כמו גם התסקיר המשלים שהוגשו בעניינה של הקטינה. מתסקירים אלה עולה, כאמור, כי הקטינה אינה מכירה בפגיעה שנגרמה לה על ידי הנאשם ובכך שוללת מעצמה את היכולת לקבל הכרה וטיפול. עוד צוין, כי הקטינה זקוקה לטיפול נפשי ושיקומי ארוך טווח.

מעבר לאמור בתסקירי נפגעת העבירה, הרי שהנזקים שנגרמו לקטינה בעטיים של המעשים שביצע בה הנאשם עולים באופן אינהרנטי מטיבם ומהותם של המעשים הקשים, כאשר עוצמת הפגיעה והיקפה אינם נובעים רק מהמעשים המיניים עצמם, אשר חיללו את גופה, אלא גם גרימת נזקים נפשיים עתידיים וכן מצוקתה הספציפית של הקטינה נוכח הדינמיקה המשפחתית המורכבת, כפי שזו עוברת כחוט השני הן בתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של הנאשם והן בתסקירי נפגעת העבירה.

64. הנאשם בחר בקטינה, אחותו, כמטרה לביצוע המעשים, זאת בהיותה צעירה ממנו ב - 4 שנים, בהיותה זמינה ונוכח חולשתה. נסיבות אלו מגלמות הן בחובן חומרה יתרה.

65. כן ראוי להפנות לגורמי הסיכון שצוינו בתסקירי שירות המבחן שהוגשו ובהם, חומרת העבירות

שבוצעו בתוך המשפחה, קיומה של מערכת משפחתית מורכבת ונוקשה, כפי שפורט בהרחבה לעיל. כן ראוי לציין, כי תפקודו של הנאשם בהליך הטיפולי במסגרת X, ידע עליות ומורדות, כפי שפורט בהרחבה בתסקירים שהוגשו ואולם בסופו של יום, נציין כבר עתה, כי גורמי הטיפול התרשמו, כי הנאשם נרתם ונתרם מההליך הטיפולי כנדרש וכדבעי ולא לה נתייחס עוד בהמשכו של גזר דין זה.

66. מאידך, עניין לנו, כאמור, במי שביצע את העבירות בהיותו קטין, בגילאי 14 - 15 שנים. כמו כן, מתסקיריו המשלימים של שירות המבחן עולה, כי הנאשם, סופו של יום, נוטל אחריות מלאה על ביצוע העבירות, תוך הבעת חרטה על מעשיו, הבנת חומרתם והשלכותיהם והבעת אמפתיה ודאגה לאחותו הקטינה נפגעת העבירות.

67. כן ראוי להפנות לעברו הפלילי הנקי של הנאשם ולהיותו נעדר כל הרשעות קודמות. עוד ראוי לציין, כי מאז ביצוע העבירות, לא ביצע הנאשם כל עבירות נוספות ולא נפתחו כנגדו תיקים נוספים.

68. עוד יצינו הודאת הנאשם במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, והחיסכון בזמן שיפוטי יקר הכרוך באלה, אף שאלה לא נעשו בפתח ההליך והוחל בהליך שמיעת ראיות.

69. כן שמתי ליבי לתקופה בה שהה הנאשם במעצר מאחורי סורג ובריח בגין ביצוע העבירות משך כחודש ימים, לאחר מכן שהה בחלופת מעצר מוסדית בהוסטל X משך כחמישה חודשים ושוהה, כאמור, משך תקופה ארוכה ומשמעותית במסגרת פנימיית X תחת צו השגחה זמני בתנאי מגורים, משך למעלה משנתיים, תוך שהוא משתף פעולה, ככלל, עם כללי המסגרת, תוך שהוא מתקדם בשלבי התוכנית הטיפולית.

70. כן ראוי להדגיש ולהעלות על נס, כפי שפורט בהרחבה לעיל, את העובדה, כי הנאשם נוטל חלק בהליך טיפולי שורשי, עמוק ומשמעותי, אשר נבחן על פני פרספקטיבת זמן ארוכה, שעה שבהחלטות שניתנו, נדחו הדיונים בתיק זה מפעם לפעם כדי לבחון, הלכה למעשה, את שילובו של הנאשם בהליך הטיפולי, כמו גם מידת הצלחתו של זה. עוד יודגש, כי אין עסקינן אך בהליך טיפולי פרטני בו נוטל הנאשם חלק משך תקופה ארוכה, אלא, בתוכנית טיפולית שיקומית הכוללת הן שיחות פרטניות, הן טיפול קבוצתי, הן השתתפות בחוגים ובפעילויות מגוונות, הן תוכנית חינוכית בגדרה לומד הנאשם לבחינות הבגרות ובחלקן אף נבחן והן הכשרה מקצועית. ראוי לציין, כפי העולה מתסקירי שירות המבחן, כי במסגרת ההליך הטיפולי, ראו גורמי הטיפול חשיבות גם לשיתוף הוריו של הנאשם בטיפול, אולם למרבה הצער, לא זכו לשיתוף פעולה מצדם.

71. בהקשר זה ראוי להדגיש את העולה משורת תסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של הנאשם, אשר במסגרתם עובר כחוט השני השינוי שעובר הנאשם ככל שהתקדם ההליך הטיפולי, אם כי זה ידע עליות ומורדות, אולם בסופו של יום התרשמות גורמי הטיפול הינה, כי הנאשם משתף פעולה כראוי

בהליך הטיפול, נתנם ממנו ועובר שינוי חיובי בדרך להעלאתו על דרך המלך.

72. כן יש לציין את המלצת שירות המבחן שניתנה בעניינו של הנאשם, בצד הרשעתו בדיון, להעמידו בצו פיקוח בתנאי מגורים בפנימיית X עד שימלאו לו 19 שנים, לחייבו בביצוע 80 שעות של"צ וכן בחתימה על התחייבות להימנע ממעשים דומים בעתיד. כן המליץ בהמשך, כאמור, על המשך פיקוח בקהילה למשך 6 חודשים מיום סיום שהותו בפנימייה.

73. מהאמור לעיל עולה, כי עסקינן בהליך טפולי שורשי ומעמיק בו נטל ונטל הנאשם חלק ואשר נבחן, הלכה למעשה, על פני פרספקטיבת זמן ארוכה וממנו עולות אינדיקציות טיפוליות חיוביות ביותר, אשר יש בהן כדי לשקם את הנאשם ולהעלות את מתווה חייו על דרך המלך.

74. מנגד, לא ניתן להתעלם ממהות המעשים שביצע הנאשם והחומרה הגלומה בהם, כמו גם העובדה, כי אין עסקינן במעשה חד פעמי, אלא במסכת מעשים חמורים, אשר נפרשה על פני תקופה, כפי שפורט בהרחבה לעיל. לאלה ראוי להוסיף את תוצאות המעשים, טיבם ומהותם, הפסיקה הנוהגת והמחייבת בעבירות כגון דא ונסיבות ביצועם.

75. מקום בו עסקינן בקטינים, הרי שלהמלצת שירות המבחן לנוער חשיבות ומשקל סגולי נכבד וניכר. יתרה מזו, הרי מקום בו עסקינן בקטינים תיטה כף המאזניים לעבר שיקום הקטין ושילובו באורח חיים נורמטיבי כאזרח שומר חוק. הדברים מקבלים משנה תוקף מקום בו עסקינן בקטין אשר במועד ביצוע העבירות היה כבן 14-15 שנים וכאמור, מאז מועד ביצועו, לא שב והסתבך בפלילים.

לעניין מדיניות הענישה הראויה בעניינם של קטינים, יפים דבריה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה בע"פ 10715/05 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (04.09.07), פסקה 12, שם נקבע, בין היתר, כדלקמן:

"במדיניות הענישה הנוהגת והראויה ניתן, דרך כלל, משקל רב לעובדת קטינותם של נאשמים, וזאת משני היבטים עיקריים: ראשית, גילו הצעיר של נאשם משליך על דרגת החומרה שבה יש להשקיף על מעשיו. גם בקיומה של אחריות פלילית, גילו הצעיר של נאשם, טרם בגירות, עשוי להצביע על חוסר בשלות אישית טבעית להבין לעומקם של דברים את משמעות המעשה הפלילי ותוצאותיו. לחוסר בשלות זה ניתן משקל מקל בענישתם של קטינים. שנית, מעורבותם של קטינים בעבירות פליליות, ובהן גם חמורות ביותר, מותיר לעולם תחושת מחויבות של החברה למצוא כל דרך לשקם את העבריינים הקטינים ולהעלותם על מסלול חיים תקין וראוי. למחויבות זו תכלית משולבת: לשקם את הפרט ולפתוח בפניו את דרך החיים הנורמטיבית, ולהבטיח לציבור הרחב חיים של ביטחון ושלווה בחברה הפועלת להקטנת ממדיה של הפשיעה. אם עבריינות המבוגר מותירה פתח אפשרי וחשוב לשיקום, הרי עבריינות קטין מטילה על שכם החברה חובה

לעשות כל שניתן, על-מנת למצות את סיכויי השיקום של הצעיר בטרם יהיה מאוחר מדי. חובתה של החברה לעשות לשיקום העבריין הצעיר והצורך למצות את דרך השיקום הם שיקולי כבדי משקל בגזרת דינו של קטין, בעבירה קלה כחמורה".

76. יישום כל האמור לעיל ואיזון ראוי בין כל השיקולים והאינטרסים הרלוונטיים, מביאים לכלל מסקנה, כי ראוי להשית על הנאשם במקרה דנן ענישה הכוללת בחובה רכיב עונשי מוחשי אשר ייתן ביטוי למהות המעשים, לחומרה הגלומה בהם, לתוצאותיהם, לטיבם ולמהותם וזאת, בדמות מאסר בפועל ובכך יינתן ביטוי לאינטרס הציבורי הצריך בהקשר זה.

מאידך, מקום בו עסקינן בקטין נעדר עבר פלילי, בזיקה להודאתו, לקיחת אחריות, חיסכון זמן שיפוטי יקר, נסיבותיו האישיות והמשפחתיות, ההליך הטיפולי שיקומי השרשי והמעמיק אליו נרתם, האמור בתסקירי שירות המבחן וההמלצה המובאת בסופם, הרי שכל אלה צריכים להיות משוקללים ולקבל את ביטויים בהשתתפות ענישה אשר תרוצה על דרך עבודות שירות לתקופה המקסימלית האפשרית על פי חוק, כך שגם הרכיב העונשי המוחשי, יעלה בקנה אחד עם שיקום הנאשם ועם העלאת מתווה חייו על דרך המלך.

השתתפות ענישה בדמות מאסר בפועל שירוצה מאחורי סורג ובריה, לא תעלה בקנה אחד עם האיזון הראוי הצריך בין כל אלה, עם מתן המשקל הסגולי הראוי לעובדה, כי עניין לנו בענישתו של קטין, גילו הצעיר במועד ביצוע העבירות, ההליך השיקומי המשמעותי שעבר, תגדע כל אלה ותביא לתוצאה עונשית בלתי מידתית בנסיבות העניין.

77. בצד השתתפות ענישה בדמות מאסר בפועל שירוצה על דרך עבודות שירות, ראוי להשית על הנאשם מאסרים מותנים, אשר יהיו כ"חבר המתהפכת" מעל ראשו של הנאשם כצופה פני עתיד ויעלו אף בקנה אחד אף עם המלצת שירות המבחן.

כן ראוי, כהמלצת שירות המבחן, להעמיד את הנאשם בצו מבחן בתנאי מגורים בפנימיית X עד שימלאו לו 19 שנים, כאשר במהלך תקופה זו ימשיך הנאשם וישהה במסגרת זו, ימשיך ליטול חלק בהליך הטיפולי ובמגוון הפעילויות השיקומיות, החינוכיות והמקצועיות במסגרת הפנימייה. כן ראוי להעמיד את הנאשם בצו מבחן וזאת במשך 6 חודשים נוספים לאחר סיום שהייתו במסגרת X, אשר יאפשר המשך פיקוח וליווי הנאשם ע"י שירות המבחן בעת השתלבותו בקהילה.

78. כן ראוי, כהמלצת שירות המבחן, לחייב את הנאשם בחתימה על התחייבות כספית להימנע בעתיד מביצוע מעשים דומים, כפי המלצת שירות המבחן.

79. לא נעלמה מעיני העובדה, כי המלצת שירות המבחן, אינה כוללת בחובה השתתפות מאסר בפועל גם אם זה ירוצה על דרך עבודות שירות. יחד עם זאת, נוכח טיבם של המעשים שביצע הנאשם, היקפם, העובדה, כי עניין לנו במסכת מעשים ולא במעשה חד פעמי נקודתי, תוצאות המעשים, החומרה

הגלומה בהם והפסיקה הנוהגת והמחייבת בעבירות כגון דא, הרי שסיום ההליכים דנן ללא רכיב מוחשי בדמות מאסר בפועל, אשר ירוצה על דרך עבודות שירות, יביא לתוצאה עונשית בלתי מידתית ולא ישקלל נכונה את מכלול נסיבות המקרה דנן ואת האיזון הראוי הצריך בין האינטרס הציבורי מכאן לבין האינטרס הפרטי של הנאשם משם. איזון זה צריך לכלול בחובו, כך לדידי, רכיב עונשי מוחשי בדמות מאסר בפועל ואולם בנסיבות העושה ונוכח ההליך הטיפולי והמלצת שירות המבחן, הרי שכאמור, ראוי, כי זה יהא לתקופה המקסימאלית האפשרית על פי חוק, אשר הינה מידתית, שעה שזו תרוצה על דרך עבודות שירות.

כן יודגש בהקשר זה, כי מהבהרות שירות המבחן שהתקבלו בהקשר זה, בתיאום עם צוות פנימיית X, עולה, כי אין מניעה שהנאשם ירצה את עבודות השירות במהלך שהייתו בפנימייה ובלבד שימצא לו מקום מתאים לריצוין בקרבת הפנימייה וזאת החל בחודש פברואר 2018. מתוך כך ניתן ללמוד כי הוספת הרכיב העונשי של מאסר בדרך עבודות שירות לא יפגע בתהליך השיקומי המוצלח של הנאשם.

80. לא נעלמה מעיני עתירת המאשימה לחיוב הנאשם בתשלום פיצוי לקטינה, נפגעת העבירה, גם אם זה יהיה סמלי בשיעורו. יחד עם זאת, בנסיבות העניין, נוכח המורכבות המשפחתית הספציפית במקרה דנן כפי שפורטה בהרחבה לעיל וכפי העוברת כחוט השני בתסקירי שירות המבחן שהוגשו, ההשלכות הרחוביות אשר יכול ויקומו לחיוב בתשלום פיצוי, כאמור, גם אם זה יהא סמלי, אשר יכול ודווקא יקשו ויפגעו במעמדה של הקטינה בדינמיקה המשפחתית המורכבת ממילא, הרי שבנסיבות העניין, אני סבורה, כי אין מקום לעשות כן.

81. סופו של יום, נוכח כל האמור לעיל, הייתי מציעה לחבריי להשית על הנאשם את העונשים כדלקמן:

א. 6 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו על דרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה שהוגשה.

הנאשם ירצה את עבודות השירות בא, בימי העבודה ובשעות העבודה כעולה מחוות דעת הממונה.

מועד תחילת ריצוי עבודות השירות (העולה בקנה אחד אף עם עתירת הגורמים הטיפוליים) והנקוב בחוות הדעת - 5.2.18. במועד זה, בשעה 8:00 בבוקר, יתייצב הנאשם במשרדי הממונה על עבודות השירות, יחידת עבודות שירות, מפקדת מחוז X.

לבקשת הממונה, מוזהר הנאשם, כי אין לשתות אלכוהול במהלך העבודה ואין להגיע בגילופין וכי התנהגות מסוג זה תהווה עילה להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר בפועל.

עוד מוזהר הנאשם לבקשת הממונה, כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכי כל חריגה מכללים אלו יש בה כדי להפסיק את עבודות השירות ולהביא לריצוי יתרת העונש במאסר בפועל.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך תקופה של 3 שנים מהיום כל עבירת מין מסוג פשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך תקופה של 3 שנים מהיום כל עבירת מין מסוג עוון.

ד. העמדת הנאשם בצו פיקוח בתנאי מגורים בפנימיית X, X, עד הגיעו לגיל 19 שנים (ספטמבר 2018), כאשר במהלך תקופה זו ימשיך וישהה הנאשם בפנימייה ויטול חלק בהליך הטיפול על פי שיקול דעתם של הגורמים המקצועיים, בהתאם להוראת סעיף 6(ב) לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969. שירות המבחן יהווה עבורו גורם פיקוחי, בהתאם להוראת סעיף 1(1)(ב) לפקודת המבחן.

ה. עם הגיע הנאשם לגיל 19 וסיום שהייתו בפנימיית X הרי שימשיך ויעמוד הנאשם בצו מבחן תחת כנפי שירות המבחן לנוער וזאת למשך 6 חודשים נוספים.

הובהרה לנאשם חובתו למלא אחר צו הפיקוח וצו המבחן כנדרש וכדבעי והנפקויות המשפטיות שיקומו אם לא יעשה כן.

ו. חיוב הנאשם בחתימה על התחייבות כספית בסך 5,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתה, להימנע במשך 3 שנים מלעבור כל עבירת מין. היה ולא תיחתם ההתחייבות, ייאסר הנאשם למשך 10 ימים.

יפעת שיטרת, שופטת

סגנית הנשיא השופטת אסתר הלמן - אב"ד:

מסכימה.

אסתר הלמן, שופטת, סגנית נשיא

השופט סאב דבור:

סאב דבור, שופט

מסכים.

הוחלט, אפוא, פה אחד כמפורט בפסק דינה של השופטת שטרית.

המזכירות תמציא העתק מהכרעת הדין/מגזר דין אלו לממונה על עבודות השירות וכן לשירות המבחן לנוער.

הודעה זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

ניתן והודע היום כ"ג אלול תשע"ז, 14/09/2017 במעמד הנוכחים.

סאב דבור, שופט

יפעת שיטרית, שופטת

אסתר הלמן, שופטת
ס. נשיא

הוקלדעלידיעדוןדר